

Manifest Gemeenten Natuurinclusief

Samen werken aan een gezonde, groene en veerkrachtige leefomgeving

Onze ambitie en overtuiging

Wij vertegenwoordigen gemeenten met een sterk geloof in de kracht van de natuur. Alleen als de natuur een vanzelfsprekend onderdeel is van ons dagelijks leven, realiseren we een toekomstbestendige samenleving. Daarin krijgen flora en fauna de ruimte en vormen de basis voor onze gezondheid, veiligheid en welzijn.

Wij zetten ons in voor een natuurinclusieve samenleving, waarin natuur, economie en gezondheid hand in hand gaan. Groen en biodiversiteit bevorderen de kwaliteit van de leefomgeving. Dit draagt aantoonbaar bij aan lichamelijke en mentale gezondheid, het vermindert hittestress en het verbetert de luchtkwaliteit. Bovendien nodigt zo'n leefomgeving uit tot bewegen en ontmoeten.

Ons commitment als gemeenten

Als gemeenten spelen wij een unieke rol in de vormgeving van de leefomgeving, en wij nemen hiervoor de verantwoordelijkheid door natuurwaarden structureel te verankeren in ons beleid. Dit heeft concrete consequenties voor de manier waarop wij onze leefomgeving ontwerpen en beheren:

- **Iedere schop in de grond natuurinclusief:** bij elke ingreep in de openbare ruimte zijn kansen voor het toevoegen van groen en het versterken van de biodiversiteit het uitgangspunt.
- **We dragen bij aan een groenblauw netwerk van landschapselementen:** dit doen we zowel in het stedelijk als landelijk gebied.
- **Ons groenbeheer versterkt de biodiversiteit:** bermen, oevers en parken beheren we zó, dat dit de biodiversiteit stimuleert en de bodem- en waterkwaliteit versterkt.
- **Samenwerken met burgers en bedrijven:** we stimuleren initiatieven tot vergroening van tuinen, daken, scholen en bedrijventerreinen.
- **Sturen op brede welvaart:** we wegen de natuur structureel mee in keuzes die we maken over wonen, mobiliteit, economie en gezondheid.
- **Laagdrempelige toegang tot natuur**
Iedere wijk en elk dorp verdient een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Daarom zetten we in op laagdrempelige toegang tot groene ruimtes — plekken die uitnodigen tot ontmoeting, ontspanning en beleving van de natuur, en zo bijdragen aan welzijn en verbinding.

Zo maken wij natuurinclusief de basis voor ons beleid, en ons beheer van de openbare ruimte. Deze ambitie is ook in lijn met de Europese Natuurherstelverordening die de komende tijd ook in Nederland geïmplementeerd zal worden.

Oproep aan het nieuwe Kabinet

Als gemeenten vragen wij het nieuwe kabinet om steun om onze ambities te realiseren:

1. **Structurele investeringen in groen** in en rond woon- en werkgebieden, zodat een groene leefomgeving meegroeit en bijdraagt aan gezondheid en welzijn.
2. **Versterking landelijke coördinatie voor natuurinclusief beleid**, zodat overheden samen kunnen werken aan één samenhangende natuurinclusieve koers.
3. **Landelijke aanpak** van ongewenste milieu-emissies die de natuur onder druk zetten.
4. **Voldoende middelen** voor groenblauwe dooradering' die zorgt voor ecologische en landschappelijke en recreatieve verbindingen tussen stad en platteland.
5. **Vastleggen en borgen van Basiskwaliteit Natuur**

We verwachten dat het Rijk ook het goede voorbeeld geeft door:

- **Inrichting en beheer op Rijksgronden** via de Rijksuitvoeringsdiensten standaard **natuurinclusief** uit te (doen) voeren
- **'Natuurinclusief' in de EMVI-criteria** bij aanbestedingen op te nemen om zo de markt uit te dagen;
- In alle Rijksprogramma's die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving (water, bodem en klimaatadaptatie, infrastructuur, verstedelijking en wonen, gezonde leefomgeving, landbouw en landelijk gebied, energie, ruimte voor economie, erfgoed, defensie) **natuurinclusief als ontwerpprincipe te incorporeren.**

Tenslotte

Nederland lijdt onder biodiversiteitsverlies, dus moet de natuur veel meer aandacht krijgen. Door natuur centraal te stellen, versterken wij onze steden en dorpen, we verbeteren gezondheid en kwaliteit van de leefomgeving. Zo bouwen we aan een veerkrachtig Nederland.

Wil je als gemeente het Manifest ondersteunen? [Klik dan hier.](#)